

„Laimės žiburio“ projekto atodanga: pirmąkart skelbiami paminklo Jonui Biliūnui projektai

Paminklas Jonui Biliūnui. 1956
Arch. Vytautas Gabriūnas, A. Baranauskio ir A. Vieniūlo-Žukausko
memorialinis muziejus

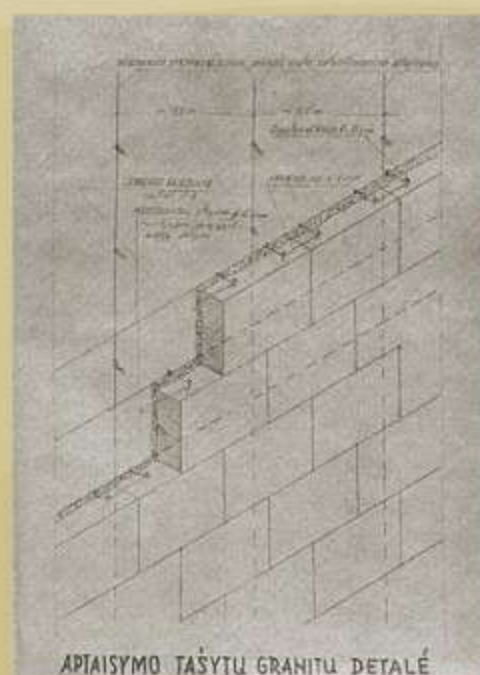
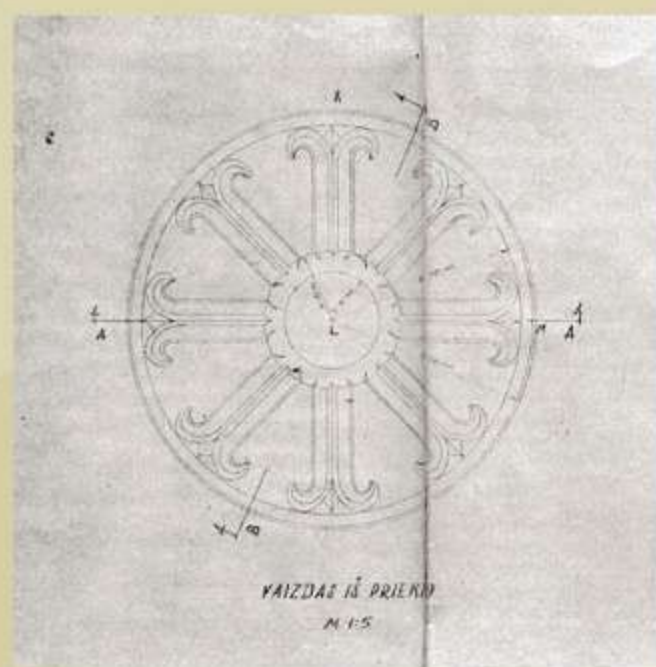
Iki šiol nebuvo žinomi Vytauto Gabriūno sukurti paminklo projektai, kuriais su parodos autoriais pasidalino dailininko giminės ir dokumentus saugantis archyvas.

Kartu pristatoma ir paminklo autoriaus akvarelė – įstabus poetiškas mūzų kalno – lietuviškojo Parnaso – reginys, kviečiantis kopti prie rašytojo kapo kaip ypatingos kūrybinės ir memorialinės vietos, saugančios rašytojo Jono Biliūno atminimą ir skelbiančios Laimės šviesos idėją.

„Paminklas užstatomas ant šiuo metu esamo kapo. Statyti paminklą greta kapo arba už jo nebuvo galimybės, nes kalno viršūnė yra nedidelė, elipsės formos. Elipsės dydis skersmuo 16 m. Kalno matomumas iš privažiavimo kelių ir miestelio labai geras. Kalnas ypač gerai matomas važiuojant keliu Anykščiai–Skiemonys. Išeinant iš to, paminklas projektuotas palyginamai aukštas – 13 m. aukščio iki karnizo. Tokį paminklo aukštį padiktavo taip pat tas, kad siekiant gerų fasado proporcijų, reikėjo kartu skaitytis su būtinu antkapinės patalpos dydžiu. Plane paminklas yra kvadratinis.

Paminklo fasadai suprojektuoti galimai paprastesni siekiant didesnio monumentalumo. Dekoratyvinių elementų panaudota mažai. Kaip apdailos medžiaga fasadams buvo paimta tašyto šviesiai pilko granito plokštės. (...) Pagrindinis paminklo fasadas orientuotas į vakarus / miestelio pusėn /. Šiame fasade yra arkinės durys į patalpą. (...) Virš durų bus įmontuotas portretinis J. Biliūno bareljefas, atlietas iš bronzos. Šoniniai fasadai turi po langą 80x50 cm. Galinis fasadas yra visai aklinas. Viršutinė paminklo dalis visuose fasaduose yra vienoda.“

Projekto autorius Vyt. Gabriūnas

Paminklo Jonui Biliūnui brėžiniai.
1956–1957
Arch. Vytautas Gabriūnas, Vilniaus regioninis
valstybės archyvas

